

MEDZINÁRODNÝ BESTSELLER

OBKLOPENÝ NEÚSPECHMI

AKO ZMENIŤ PREKÁŽKY NA ÚSPECH,
KEĎ SA VŠETKO POKAZÍ

MOTÝL

THOMAS ERIKSON

OBKLOPENÝ NEÚSPECHMI

OBKLOPENÝ NEÚSPECHMI

THOMAS ERIKSON

VYDAVATELSTVO MOTÝL

OMGIVEN AV MOTGÅNGAR

Copyright © 2020 Thomas Erikson by Agreement with Andrew Nurnberg Associates International Limited and Andrew Nurnberg Associates Prague s.r.o.

All rights reserved.

Translation © Martina Šturcelová 2021

Design © Motýl design 2021

Cover design by Zuzana Ondrovičová

Slovak edition © Vydavateľstvo Motýl 2021

ISBN: 978-80-8164-255-5

OBSAH

Úvod.....	7
1. ČASŤ – AKO SI NAJLEPŠIE PORADIŤ S NEÚSPECHMI ALEBO ČO VŠETKO SA MÔŽE POKAZIŤ A ČO SA S TÝM DÁ ROBIŤ	
1. KAPITOLA	
NEJDE O OSTATNÝCH ĽUDÍ, ALE O VÁS	17
2. KAPITOLA	
VČASNÉ ROZoznÁVANIE VAROVNÝCH SIGNÁLOV	25
3. KAPITOLA	
KONIEC VÝHOVORKÁM!.....	35
4. KAPITOLA	
OD MALÉHO PROBLÉMU K VÁŽNEJ KRÍZE ZA TRI MINÚTY	47
5. KAPITOLA	
ZLOŽITÁ DYNAMIKA ŠTYROCH FÁZ VÝVOJA.....	55
6. KAPITOLA	
KTORÉ NEÚSPECHY SÚ NAJHORŠIE?	63
7. KAPITOLA	
VÁŠ ZOZNAM NEÚSPECHOV	73
8. KAPITOLA	
REAGUJE KAŽDÝ ROVNAKO?	83
9. KAPITOLA	
AKO REAGUJÚ JEDNOTLIVÉ FARBY, KEĎ NIEČO NEFUNGUJE	95
10. KAPITOLA	
AKO ZVLÁDA NEÚSPECHY AUTOR TEJTO KNIHY	103
11. KAPITOLA	
ZVÝČAJNE UVAŽUJEME NEGATÍVNE.....	109
12. KAPITOLA	
VITAJTE V POTOMOVE!.....	115

13. KAPITOLA	
MÔJ ŽIVOT V POTOMOVE	127
14. KAPITOLA	
KEĎ NEPOSTUPUJETE ROZUMNE	135
15. KAPITOLA	
SLEDUJTE, ČO NEFUNGUJE	145
16. KAPITOLA	
VÝSTUP ZO ZÓNY KOMFORTU	157
17. KAPITOLA	
STRACH A ŠTYRI FARBY	165
18. KAPITOLA	
PRÍPAD HASSEHO – ALEBO AKO PADNÚŤ NA DNO	171
19. KAPITOLA	
PRISPÔSOBTE SA ALEBO UMRITE (PRÍPADNE VYMRITE)	197
20. KAPITOLA	
AKO OVPLYVŇUJÚ FARBY SCHOPNOSŤ PRISPÔSOBIŤ SA	205
2. ČASŤ – ČO VEDIE K CELOŽIVOTNÉMU ÚSPECHU	
ALEBO AKO VŽDY VYHRAŤ	
21. KAPITOLA	
TRI KAMARÁTKY Z PRÁCE	215
22. KAPITOLA	
AKO NEUSPIEŤ	225
23. KAPITOLA	
AKO ZISTÍTE, ČI STE USPELI	231
24. KAPITOLA	
SPRAVTE SI ZOZNAM ÚSPECHOV	243
25. KAPITOLA	
HASSE, DRUHÁ ČASŤ – KONEČNE SA DOSTÁVAME K RIEŠENIU	249
26. KAPITOLA	
POSTOJ	287
27. KAPITOLA	
AKO KONAŤ ROZUMNE	297
28. KAPITOLA	
POCHOPENIE, KÝM STE, VÁS NAVEDIE NA SPRÁVNU CESTU	307
29. KAPITOLA	
AKO SI UDRŽAŤ VÝSLEDKY	317
P. S.	327

ÚVOD

KEĎ SA VŠETKO POKAZÍ

Keď sa všetko pokazí

Občas sa jednoducho niečo dobabre. Sem-tam aj poriadne.

Chystáte dcére maturitnú oslavu v záhrade, rodina sa na to teší celé mesiace, no odrazu sa spustí lejak a celá záležitosť pre päťdesiat hostí je v háji.

Kontrolujete si stav kapitálového fondu, ktorý vám odporučila banka, a vyjde najavo, že finančný poradca nebol o nič múdrejší než vy. Ste na dne. Zase.

Niekoľko týždňov ste si pripravovali prezentáciu, ktorá vás má katapultovať rovno do vrcholového manažmentu, no s hrôzou zistíte, že je na druhom USB kľúči.

Dom, o ktorom ste snívali od detstva, sa konečne zjaví na trhu, ibaže banka vám zamietne pôžičku.

Len nedávno ste obnovili kontakt s niekdajším kamarátom, no vyjde najavo, že mu ostáva iba pol roka života.

Ráno sa vyberiete autom na vlakovú stanicu a ľavou topánkou skočíte do psích výkalov.

Vášho najhoršieho nepriateľa vo firme povýšia na pozíciu, po ktorej ste túžili vy.

Ráno otvoríte oči a odvtedy to ide iba dolu vodou.

Niekedy máte pocit, že vás obklopujú samé neúspechy. Malé aj veľké. A zakaždým vás pritom prepadne zúfalstvo.

Vybrali ste si knihu s trochu depresívnym názvom, no jej hlavnou témou nie sú neúspechy. Je skôr o tom, čo všetko vnímame ako nezdar a ako namiesto toho uspieť. Cieľom je pochopiť, že život je už raz taký, a dôležité nie je dianie naokolo, ale to, čo s ním spravíme.

Istý múdry človek to raz veľmi pekne sformuloval: Podstatné nie je to, čo sa vám stane, ale to, ako sa k tomu postavíte.

Naša planéta je náročné miesto na život. Na jednej strane krásne, no zároveň komplikované. A prispôsobovanie sa nám až tak dobre nejde.

Niektorí ľudia to zvládajú celkom fajn a bez vážnejších následkov, no nikto sa nevie úplne vyhnúť problémom a neúspechom. Mnohí z nás zažívajú menšie či väčšie nepríjemnosti, no podaktorí dostanú od života takú drsnú nádielku, že sa čudujeme, prečo im nejaká sila zhora nepomôže. Nikomu by sme nepriali rany, s ktorými sa musia pasovať.

Napriek nepredstaviteľným prekážkam však niektorí idú ďalej. Ako je to možné? V čom spočíva ich tajomstvo? Prečo to nevzdávajú?

Raz som kdesi počul skvelú myšlienku: Ak sa ocitnete v člne uprostred mora, v každom prípade sa pomodlite, no popritom veslujte na breh.

Je to veľmi dobrý prístup k problémom. Stále treba dúfať, že sa situácia zlepši, no zároveň je potrebné aj konať.

Dostávame sa teda k jednému z najdôležitejších kľúčov na zvládanie neúspechov a budovanie cesty k úspechu – musíte niečo spraviť aj vy.

Cieľom tejto knihy nie je komplexnosť

Veľa z toho, čo si v knihe prečítate, vychádza z vedeckých výskumov. Niektoré spomeniem.

Množstvo informácií sa zakladá na mojich skúsenostiach, ktoré som nazbieral, keď som sa usiloval pochopiť sám seba. Okrem toho som pozoroval aj iných ľudí, ktorých som stretol počas viac ako tridsiatich rokov pracovného života.

Prístup, ktorý vám predstavím, ma zachránil pred mnohými vážnymi problémami. Naučil ma hodiť nepríjemné zážitky za hlavu, sústrediť sa a bojovať ďalej.

Pýtate sa, či už všetko funguje bez problémov? Jasné, že nie. Stále robím chyby a narážam na prekážky podobne ako všetci ostatní. Dodnes som schopný všetko pokašať aj v situáciách, ktoré by som už mal zvládať lepšie. Niekedy chce svet niečo úplne iné než ja. Prezradím vám zopár nepríjemností, ktoré som zažil:

- Proti svojej vôli som sa musel ako desaťročný presťahovať tisíc kilometrov na sever, takže som stratil kontakt so všetkými, ktorých som poznal.
- Raz som zle odhadol ochotu potenciálneho klienta uzavrieť obchod a neopatrnosť ma pripravila o zmluvu za obrovské peniaze.
- Pri istej príležitosti som napísal nevrlý list plný sťažností svojmu zamestnávateľovi (najväčšej obchodnej banke v Škandinávii). List skončil až u výkonného riaditeľa, ten mi zavolať a poriadne ma sfúkol.
- Po vydaní mojej prvej knihy ma prenasledoval zlomyseľný fanatik.
- O švédsky originál rukopisu *Obklopený idiotmi* spočiatku nemal nikto záujem. Odmietlo ho asi dvadsať vydavateľov, niektorí dosť brutálne. Vydanie som musel financovať sám.
- Mám za sebou dva rozvody.

Do zoznamu by sa dalo pripísať oveľa viac vecí. Napriek tomu som však v niečom aj uspel. V tejto knihe sa dočítate, aké metódy som pritom použil a čo mi pomohlo. Naučíte sa:

- nikdy nezabudnúť, kam smerujete,
- netrapiť sa tým, čo si o vás myslia druhí,
- zistiť, ktorí ľudia vám prajú úspech a ktorí nie,
- poučiť sa z každého nezdaru, aby ste znovu nenarazili,
- držať sa správneho smeru, aj keď každý vraví, že je nesprávny,
- otočiť neúspech na úspech,
- nemrhať časom na nevhodné kroky,
- zvládať strach a obavy,
- dosiahnuť dlhotrvajúci úspech a nevzdať sa cestou k nemu.

Vedomosti neznamenajú moc

Staré známe porekadlo, že vedomosti znamenajú moc, je podľa mňa klamlivé. Vedomosti neznamenajú moc. Svet je plný vzdelaných jedincov, ktorým sa až tak úžasne nedarí. Majú pred menami tituly, všetko vedia a odrecitujú hocijakú teóriu, no nemajú moc nad bezprostredným okolím.

Ako je to teda s vedomosťami? Nuž, znamenajú *potenciálnu* moc. Inými slovami, moc pri správnom využití.

Nezáleží na tom, čo viete a čo dokážete. Dokonca ani bezkonkurenčne najvyššie IQ kdekoľvek južne od severného pólu zďaleka nič nezaručuje. Je jedno, čo všetko ste sa naučili, počuli, prečítali v knihách od najmúdrejších hláv sveta.

Je to absolútne jedno. Úplne.

Nikoho nezaujímá, čo dokážete. Je irelevantné, čo viete. Pri zvládaní neúspechov a dosahovaní úspechov je dôležité iba to, čo spravíte.

V USA má štyridsaťštyri percent lekárov nadváhu (*Newsweek*, október 2008). Nenašiel som podobnú štatistiku o Švédsku, no ani jeden z lekárov, ktorých som osobne stretol, nebol v najlepšej forme. Ako je to možné? Veď práve oni by mali najlepšie vedieť, čo treba jesť a aký kľúčový je pravidelný pohyb. Sami vidia na vlastné oči smutné následky nadváhy a fajčenia. Napriek tomu sa mnohí zahrávajú s vlastným zdravím. Nedáva to zmysel.

Pri tejto knihe záleží hlavne na tom, čo s jej obsahom spravíte. Môžete prikývnuť a zareagovať: *Dobre, no a?* Alebo vyhlásiť: *Neverím ani slovo*. Prípadne si to môžete vyskúšať na vlastnej koži. Pretože až vtedy, keď to skúsíte, zistíte, či by to mohlo fungovať.

Lenže to nie je všetko. Aj keď natrafíme na nové informácie či pohľady, zvyčajne sa držíme toho, čo sme sa kedysi naučili. Nie je ľahké pustiť sa vecí, s ktorými žijeme dlho, niekedy aj niekoľko rokov. Občas to chce zmenu perspektívy.

Nedávno som niekde počul názor, že inteligencia by sa nemala definovať podľa výšky IQ, ale podľa schopnosti neutrálne zaznamenať to, čo nezapadá do aktuálneho vnímania sveta danej osoby, prípadne podľa schopnosti zmeniť názor na nejakú tému.

Dôležité sú iba výsledky

Na dosiahnutie úspechu a zvládnutie neúspechu nepotrebuje hrbý nápadov. Pri čítaní tejto knihy si možno povieť: *Ha! Nič nové*. Keď vám také niečo napadne (lebo určite sa to stane), položte si tri otázky:

- 1.** Ako to robíte dnes?
- 2.** Ide vám to dobre?
- 3.** Dokazujú vaše výsledky, že vám to ide dobre?

Ak vyhlásite, že vediete zdravý život, dôležitejší bude pre mňa obvod vášho pásu, nie slová. Pokiaľ poviete, že máte plne pod kontrolou vlastnú finančnú situáciu, uverím skôr vášmu bankovému výpisu než slovám. Ak budete tvrdiť, že pre vás nie je problém ospravedlňovať sa druhým, namiesto spoliehania sa na vaše slová sa pozriem, ako vám fungujú vzťahy.

Drsné? Možno áno, no pokiaľ chcete vykročiť k jasnejšej budúcnosti, sľubujem, že sa dozviete veľa zaujímavého.

Nezabúdajte však, že vedieť niečo nie je to isté ako robiť to.

Výsledky si vyžadujú čas...

Asi by som vás mal varovať. Pri niektorých kapitolách možno nadobudnete dojem, že sa autor načisto zbláznil, je vorkoholik bez súkromného života a vôbec si nevie užívať život. Prípadne vás prepadne chuť zavrieť knihu a budete mať pocit, že sa nikdy nikam nedostanete, pokiaľ preto treba spraviť tak veľa.

Vopred teda upozorňujem, že pri opise môjho času beriem do úvahy najmä ciele, ktoré chcem dosiahnuť. V knihe napríklad tvrdím, že pozeranie televízie je vo všeobecnosti stratou času. Platí to však najmä v prípadoch, keď treba robiť oveľa dôležitejšie veci. Ako forma zábavy je televízia, samozrejme, v poriadku.

Moje tipy a rady sú relevantné iba pre tých z vás, ktorí chcú v živote dosiahnuť viac, než aktuálne zažívajú, a v určitom čase túžia dospieť ku konkrétnemu cieľu. V pokojnejších obdobiach života to často býva inak.

Možno sa vám moje myšlienky budú zdať absurdné, no nezabúdajte, že témou je dosahovanie úspechov v dlhodobom horizonte. Cieľom je poskytnúť vám nástroje, ktoré vás posunú vpred a nedovolia vám uviaznuť na mieste. V knihe budem komunikovať s vami výlučne na základe predpokladu, že sa chcete pohnúť v živote dopredu. Veci nazvem pravým menom a budem rátať s tým, že hľadáte zmenu.

Pripomínam, že brušné svaly si nevyrysujete za tridsať dní. Zrejme ani za pol roka.

Nikto vám neponúkne super miesto v manažmente iba preto, lebo ste zložili záverečné skúšky.

Vysnívaný partner či partnerka vám nepadne z neba, pretože máte dobré srdce.

Finančnú nezávislosť nedosiahnete za päť minút, možno ani za dvanásť mesiacov. Potrvá to oveľa dlhšie.

Alebo ako raz povedal finančný génus Warren Buffett: „Nezáleží na talente a snahe. Niektoré veci jednoducho potrebujú čas. Ani dieťa nespravíte za mesiac tak, že naraz oplodníte deväť žien.“

Na druhej strane čas plynie tak či onak. Prečo ho teda nevyužiť na niečo dobré?

1. ČASŤ

AKO SI NAJLEPŠIE PORADIŤ S NEÚSPECHMI

alebo

**ČO VŠETKO SA MÔŽE POKAZIŤ
A ČO SA S TÝM DÁ ROBIŤ**

1. KAPITOLA

NEJDE O OSTATNÝCH LŮDÍ, ALE O VÁS

Chcete sa čo najviac vyhnúť neúspechom a namiesto toho zažívať samé úspechy? V istom zmysle sa neodlišujete od druhých – túžite viesť dobrý život.

Podľa mňa si ho zaslúži každý. Vy, ja aj všetci ostatní si zaslúžime šancu na dobrý život od chvíle, keď sa objavíme na matke zemi. Život je, bohužiaľ, krátky, v niektorých prípadoch trvá iba niekoľko desiatok rokov. No bez ohľadu na to, či je to u vás päťdesiat, šesťdesiat, sedemdesiatpäť, alebo dokonca stodesať rokov, podľa mňa si zaslúžite, aby bol čo najlepší. A hoci nám naša planéta stavia do cesty problémy, svet nie je vždy príjemným miestom a spoločnosť nám občas pripadá zvrátená, máme v podstate povinnosť spraviť s tým to najlepšie, čo sa dá.

Ak chcete využiť všetky tieto úžasné možnosti, stačí urobiť jednu vec. Zabudnite na dlhé zoznamy s nekonečným množstvom bodov, odložte dobré rady bokom. Nemusíte sedieť v rohu a meditovať, viesť dlhé prejavy o snoch a víziách ani sa stať v niečom majstrom sveta. Postačí vám jediná vec, aby ste si pritiahli šťastie. Pokiaľ to spravíte, všetko sa vyrieši.

Idete do toho?

Stačí, keď prevezmete za seba stopercentnú zodpovednosť.
Okamžite.

Ak sa chcete vyhnúť nezdarom a zaistiť si svetlú budúcnosť, jediným rozhodujúcim faktorom je schopnosť prevziať zodpovednosť. Nikomu sa nesplnia sny bez prijatia kompletnej zodpovednosti.

Na mysli mám pritom zodpovednosť v kladnom zmysle, nie bremeno za chyby druhých či zodpovednosť za vývoj spoločnosti. Alebo za konflikt na Blízkom východe. Prípadne zodpovednosť, ktorú niektorí ľudia preberajú za činy svojich nadriadených bez toho, aby sa im niekedy niekto poďakoval. Nie. Hovorím o zodpovednosti za seba a svoj život. V tejto oblasti sa totiž mnohí z nás majú čo učiť.

Nepochybujem, že ste v mnohých smeroch zodpovedná osoba. Určite sa staráte o svoju rodinu, ste lojálny zamestnanec, nevystavujete sa zbytočnému riziku, dodržiavate povolenú rýchlosť a tak ďalej. Určite.

Napriek tomu nie vždy všetko dopadne dobre.

Povedzte, že niekto dostane v práci mimoriadnu odmenu vo výške päťsto eur a minie ich s kamarátkami v bare.

Výsledkom je síce skvelý večer, no celkový zlý pocit po ňom nezmizne. Krátkodobé potešenie namiesto dlhodobo kvalitného života. A to je problém. Všetci si uvedomujeme, že to takto je, no aj tak nie sme schopní urobiť správnu vec. Z rôznych dôvodov si zakrývame oči pred pravdou a nie vždy preberáme zodpovednosť za svoju situáciu.

Skúsme to teda ešte raz.

Niektorí dostane v práci mimoriadnu odmenu vo výške päťsto eur. Investuje ich do kapitálového fondu, ktorý po čase začne zarábať.

Stav majetku sa zlepší. Odrazu tu máme pozitívny výsledok, pretože daná osoba sa zachovala oveľa zodpovednejšie.

Pozrime sa na tri druhy zodpovednosti, ktoré treba prevziať:

Prvá zodpovednosť: za všetko, čo ROBÍTE

Vaša zodpovednosť je v podstate nekonečná.

Čo to znamená?

Všetko, čo robíte, je vaša zodpovednosť. Nezáleží na tom, či je to niečo dobré, alebo zlé, za svoje konanie nesiete zodpovednosť iba vy. Dokonca aj keď vás niekto o niečo požiada, výlučne vy zodpovedáte za to, či a ako to spravíte. Ak chce od vás vaša polovička čosi, čo je vám protivné, vašou zodpovednosťou je povedať *áno* alebo *nie*. Pokiaľ vám šéf dá úlohu, ktorú nepovažujete za úplne správnu, či už z hľadiska morálky, alebo pracovnej etiky, iba vy zodpovedáte za rozhodnutie, či to urobíte. Nie je dôležité, či na tom nadriadený trvá. Niektorí ľudia sú schopní odmietnuť. Ak vás deti otravujú s výsadami alebo láskavosťami, ktoré vnímajú ako svoje právo, a vy sa nakoniec vzdáte, hoci viete, že je to nesprávne, je to vaša zodpovednosť. Hádzat' svoje rozhodnutie na potenciálne následky nepomôže. Niektorí by to urobili inak.

Pokiaľ sa hneváte pre mizerné predajné čísla v práci, no zároveň sa posmievate externému konzultantovi, ktorý vám predstavuje lepší spôsob podnikania, nuž, vy nesiete zodpovednosť za to, že nepočúvate dobré rady.

Ak cez križovatku prečítate na červenú, pretože ste si mysleli, že to stihnete včas, zodpovedáte za všetky potenciálne katastrofy, ktoré môžete spôsobiť svojím konaním. Pokojne si nahovárajte, že ste meškali do škôlky po dieťa, a preto ste v podstate nevideli červenú na semafore. Nehovorte to však policajťovi, ktorý vás zastaví o dvesto metrov ďalej. Ani otcovi chlapčeka, ktorého ste takmer prešli.

Ak dlho vysedávate pred televízorom s mobilom v ruke a vôbec si nevšímate nepokojnú reč tela svojho tínedžera pred zajtrajšou školskou diskotékou, aj to je vaša zodpovednosť. Nezáleží na tom, že ste práve na Instagrame sledovali niečo enormne zaujímavé. Vy ste si vybrali, že uprednostníte mobil pred rozhovorom s vlastným dieťaťom o tom, čo ho trápi.

Pokiaľ sa v sobotu ráno zobudíte po divokej párty s kolegami, navyše s opicou epických rozmerov, tiež je to vaša zodpovednosť. Bola to síce pravidelná piatková akcia, no to nikoho nezaujíma. Vy ste tam šli. Ani sa to nepokúšajte vysvetľovať svojej polovičke s argumentom, že všetci ostatní tiež pili. Vy ste dvíhali k ústam jeden pohárik za druhým. Opica je výlučne vašou zodpovednosťou. Ak potom poviete rodine, že ju nemôžete odviezť k športovej hale, lebo vám nie je dobre, bude to jasné ako facka. Nikto na to neskočí.

Nejaký chmuľo kúpil krémové keksy, zo dva ste si vzali a máte po diéte. To vážne? No tak! Kto sa rozhodol, že zje tie keksy? Kto si ich strčil do úst? Na čie telo to má vplyv? Telo vášho kolegu? Nie. Šatníku dáva zabrať obvod vášho pásu.

Nemôžete tvrdiť, že ten či onen niečo spravil a vy ste tak museli reagovať. Nie. Aktívne ste sa rozhodli. Nie je podstatné, či to bolo nevyhnutné, alebo nie. Bolo to iba vaše rozhodnutie.

Vždy môžete ovládať svoje činy.

Ak si šetríte peniaze a rozumne ich investujete, takže pred štyridsiatkou si zaistíte finančnú nezávislosť, je to bezpochyby vaša zodpovednosť a určite si zaslúžite pochvalu. Funguje to oboma smermi.

Všetko, čo spravíte, je vaša zodpovednosť.

To, čo sa okolo vás deje, buď vytvárate, alebo umožňujete

Ak sa chcete vyhnúť neúspechom a dosiahnuť skutočný úspech, musíte v prvom rade prijať fakt, že máte v rukách vlastný život. Nie je to nič nové a nie každý s tým súhlasí, no uveďme si zo pár príkladov. Tvrdením, že si vytvárate to, čo sa deje, mám na mysli vplyv vášho konania na výsledok.

Povedzme, že uprostred noci vojdete do baru v nebezpečnej štvrti, poídete k štyrom svalnatým chlapíkom s vyholenými hlavami a tetovaniami po tvári, ktorí tam do seba nalievajú pivo od štvrtej poobede, a utrúsíte: „Bože, nič škaredšie som